

HET ONTSTAAN VAN DE FOSSIELENCOLLECTIE VAN PIERRE DE LOENEN

Graag deze woorden van lof aan Pierre De Loenen, die beseftte waar zijn collectie best thuishoorde.

Het leven van mijn oom stond volledig in het teken van zijn hobby; hij kende slechts één doel: *fossielen zoeken en verzamelen*.

De mensen uit de Rupelstreek hebben Pierre in en bij de kleigroeven zien voorbijtrekken als een echte fossielenjager. Bij het 100- jarig bestaan van Terhagen in 1975 was hij al 20 jaar bezig met verzamelen. Zijn eigen huis, toen nog in de Nieuwstraat, 101, maakte hij tot een klein museum. Met de toelating van burgemeester Egelmeers toonde hij te Terhagen wat hij als verzameling had bijeengebracht en dit veertien dagen lang. Daarna volgden er nog verscheidene tentoonstellingen te Terhagen, Rumst en Boom, in gemeentehuizen, in de provinciale school te Boom en in het museum ‘t Geleeg te Rumst. Hij werd bekend als “de man met de fossielencollectie”. De twintig volgende jaren zag hij zijn verzameling groeien. Veertig, vijfenveertig jaren lang was hij op zoek in de kleilagen van de Rupelstraat: centraal, Terhagen.

Wanneer hij eenmaal de vondsten aan de kleigrond had onttrokken ging hij er ook direct zorg voor dragen en rangschikte hij de collectie zorgvuldig. Vervolgens ging hij zelf ook nog de oorsprong achterhalen. Wat er ook in onze streken is geweest, dat er hier voorhistorische dieren hebben geleefd, wist hij maar al te goed aan de hand van zijn eigen vondsten. Een paar Brusselse professoren adviseerden hem wat de soms vreemde benamingen betreft. Ik hoor het hem nog vertellen: de Rupelstreek was een grote oppervlakte helemaal overspoeld door de zee.

Overblijfselen van zeedieren van enkele miljoen jaren geleden, een reeks bijzondere schelpen, waaronder *Pycnodonten* en *Patinopecten* en een hele reeks van haaientanden, de *Carocharodon Megalodon* en de *Orychina Hastalis* komen zelfs voor in de lager gelegen lagen van Terhagen, zo wist hij te vertellen. Grote dieren waren ook hier in de Rupelstreek aangespoeld. Bewijs: een ganse ruggenwervel van een walvis lag bij hem immers zorgvuldig opgeborgen in schabben. Hij betreurde erg dat er later onder de baggermolens zoveel objecten verdwenen. “Er zit nog zoveel in de kleilagen”, zei hij met een wijze en droeve vaststelling.

Pierre zag wat anderen niet zagen, maar met zijn kwaliteiten liep hij zeker niet te koop; stil zijn was bij hem juist zijn bijzonder zijn. Zijn ontdekkingen, die waren groots. De schedel van de oudste Vlaming

was in zijn bezit. Dat is iets wat hij toen nog niet wist. Nu weten we het, na twee jaar onderzoek. Een methode C14-isotoop heeft het uitgewezen en precies aangegeven: het is een '*Homo Sapiens*', een denkend mens zoals wij. Tot nog toe is het de oudste Vlaming, die leefde ergens in het nieuwe stenen tijdperk ongeveer in het midden van het Laatneolithicum. De schedel dateert van tussen de jaren 3770 en 3640 vóór onze tijdrekening.

Hij wist te vertellen van de herkomst van zijn zelf opgegraven stukken die uit de bovenste lagen vanuit een andere periode kwamen. Met zijn schop in slijk en slib wroeten om een waardevol fossiel buit te maken moet voor hem héél vermoeiend geweest zijn. Waarom deed hij dat toch allemaal? Er was volgens hem vast en zeker heel veel historie aan zijn gevonden voorwerpen verbonden.

Een kop van een *Wolharige Neushoorn* was zijn 'topstuk', de grote blikvanger, nu ondergebracht in de fossielenzaal van Museum Rupelklei te Terhagen. Het stuk heeft daar een speciale plek gekregen. Openbaar tentoongesteld liggen zijn kostbare stukken daar in hun kwetsbaarheid. Opgenomen in de voorhistorische culturele geschiedenis van de Rupelstreek, vragen ze om bescherming opdat ze zouden kunnen blijven bestaan.

Prof. Noël Vandenberghe, geoloog aan de K.U.-Leuven verklaart de collectie van mijn oom "uniek in de wereld" en voorzitter Frans De Herdt aarzelt niet te beweren dat museum Rupelklei langs de verzameling Pierre De Loenen bekendheid verwerft tot ver over onze landsgrenzen³⁹.

Lydia De Loenen

³⁹ Vandenberghe N., *De Rupelstreek en de Boomse klei, een korte geologische geschiedenis*, s.d. (2008), 78 blz. Talrijke kleur- en zwartwit foto's, illustratie en tijdslijnen. Verantw. uitgever Frans De Herdt, initiatiefnemer Museum Rupelklei, Terhagen (Rumst). Professor Vandenberghe verwijst op talrijke blz. naar de fossielen bewaard in de Rupelklei. Zie o.a. blz. 55 (De oudste Vlaming?) Bij die gelegenheid vermeldt hij de collectie fossielen De Loenen. Een niet te miskennen blijk van waardering voor het levenswerk van Pierre De Loenen, °Terhagen 29.02.1912 en +Borgerhout 27.08.2004.